

D'entre els noms que solquen la historiografia gironina de les darreres dècades, trobem Mario Zucchitello, un historiador d'origen italià que ha fet de Tossa la seva llar i el seu camp de recerca.

Un historiador apassionat del mar

Mario Zucchitello

DAVID MORÉ > TEXT

Història, Mario i Tossa formen un trinomi indestruïble, al qual creiem afegir-hi un quart element sense por a equivocar-nos, i que no per menys conegut és menys important en la seva trajectòria. El mar és per a Zucchitello una gran passió. Nascut el 1937 a Carpi, a la província de Mòdena, i criat a l'Aquila, als muntanyosos Abruços, sempre va sentir-se atret pel mar, malgrat que aquest medi mai no va formar part dels paisatges de la seva infància, fins al punt d'iniciar estudis d'enginyeria naval a Roma. La coneixença en aquesta ciutat de la que seria la seva dona, Rosa Coris Ribera, el va portar fins a Tossa, on resideix des de 1962. En aquesta vila de llarga tradició marinera, ben aviat va saber atansar-se als vells pescadors, i conèixer de primera mà les seves formes de pesca tradicional, els seus costums, i el seu tarannà murri, ferm i tossut, d'arrelades conviccions, obert i acollidor alhora.

Recerques tossenques

Doctorat en Lletres, a la dècada dels setanta va enfocar el seu interès per la història local i d'aleshores ençà no ha parat de treballar. La seva primera recerca el va portar a reprendre les excavacions de la vil·la romana dels Ametllers, l'expansió de la qual va estar molt vinculada a l'exportació marítima de la producció vinícola local a la península itàlica. El rastre

del vell passat mariner de Tossa no l'ha deixat mai al llarg dels darrers quaranta anys. Ha escrit diverses monografies en què documenta una activitat marinera que, en el temps, es remunta a l'edat mitjana i especialment s'estén arreu de la Mediterrània, de manera molt especial unint diversos ports del seu litoral occidental: Catalunya, València, Andalusia, Magrib, Provença, Ligúria, Laci, Sardenya i Sicília, en una llarga diacronia que al segle XVIII es veurà ampliada a l'Atlàntic, a les costes portugueses i gallegues, i fermament també

Nascut el 1937 a Carpi, a la província de Mòdena, i criat a l'Aquila, als muntanyosos Abruços, sempre va sentir-se atret pel mar

a la Carrera d'Amèrica, amb pioneres presències a l'Amèrica Central, les Antilles, Nova Granada i Río de la Plata, i quantiosos fluxos demogràfics i econòmics amb Veneçuela, Cuba i Puerto Rico. Ha publicat la majoria d'aquestes investigacions als Quaderns d'Estudis Tossencs: *El comerç maritim de Tossa a través del port barceloní (1357-1553)* (1982), *Una devoció mariana: la Mare de Déu del Socors a Tossa (segles XVI-XX)* (1986), *Homes, vaixells i mercaderies de Tossa al Grau de València (1459-1703)* (1992), *Tossa, la formació d'una vila. El comte, l'abat i els tossencs (segles IX-XII)* (1998), *De la Mediterrània a l'Atlàntic. Navegació i comerç a Tossa (1759-1814)* (2004), i el darrer t toll publicat, *En mar i en terra. Una història de Tossa i la seva gent (1186-1835)* (2013). El comerç marítim, la pesca i la navegació centren, si no la totalitat, s  bona part dels seus continguts. A partir de les seves recerques ha topat amb trajectòries vitals singulars, algunes de les quals han tingut cabuda en els seus treballs, i d'altres han proporcionat tal quantitat d'informació que han merescut una publicació pròpia, com *Un català a la cort dels tsars: Antoni Colomb  Payet, comerciant i primer cònsol general d'Espanya a Rússia (Tossa, 1749 - Sant Petersburg, 1811)*, editat el 2007 per la Generalitat de Catalunya; i actualment treballa en la biografia de Gil Gelp  Ferro, un capit  de vaixell reconvertit a periodista i escriptor, que de Tossa va marxar a Buenos Aires i més tard a l'Havana. Mario té clar tot aquest passat mariner de Tossa, i siguin més importants o menys, tots els protagonistes mereixen la seva atenció. D'aquí la dedicatòria «a tots els tossencs oblidats», del seu darrer llibre.

Aquest és el fruit m s públic d'un home abocat a la recerca. Del seu vessant privat, el primer que cal dir és que entrar a casa seva  s en si mateix un viatge al passat i al coneixement, primer perquè la casa on viu té la seva pròpia història vinculada al món surer de la seva família política, i segon perquè hom descobrir  una biblioteca de milers de volums, que permet co-

n ixer millor l'intel.lectual que tenim davant i obrir finestres al saber en els seus diversos vessants. Però d'aquest Mario m s íntim per a qui el mar sempre ha constituït una forta atracció, cal que coneguem també el seu paper d'apassionat per la navegació. Sempre li ha agradat viatjar en vaixell. En el seu viatge de noces va fer una travessia per la Mediterrània oriental, i a Tossa ben aviat se'n va anar a pescar amb molts pescadors. Però ha estat en els darrers anys, una vegada jubilat, que ha pogut llançar-se a l'aventura del navegant, i s'ha convertit en un vell llop de mar, capaç de solcar la Mediterrània i darrerament també l'Atlàntic, fent les funcions pròpies del mariner, com un m s de la tripulació, però amb la llibertat i l'experiència que li donen l'edat, àvid d'una salaborr, una llum i una mirada del paisatge que només de mar endins pot arribar a copsar-se, volgudament desitjada i amb l'experiència d'un home de la seva trajectòria.  s habitual que en aquests darrers anys et digui que té alguna navegació en perspectiva. I com que el Mario navegant i el Mario investigador sempre van de la m , fruit d'aquests viatges n'han sortit també alguns textos que permeten descobrir el seu perfil d'assagista.

El 2007, amb els seus amics lloretencs, el capit  de vaixell Agustí Blanch, i el també historiador Joan Dom nech, juntament amb d'altres, van protagonitzar l'anomenada «Ruta dels Mercaders», un viatge amb la goleta *Far Barcelona* per la Mediterrània occidental a la recerca de les pròpies arrels lloretenques. En la mateixa companyia el 2009 va seguir la «Ruta dels Consolats de Mar», que els va portar fins a Istanbul. En altres àmbits, ha tingut ocasió de fer cabotatge pel mediterrani espanyol i, l'any passat, de baixar des de Londres pel T mesi fins al Canal de la Mànega, travessar l'oceà fins a la Corunya i costejar Portugal fins a Gibraltar i acabar a Cartagena. I segueix hissant veles i escrivint història.

David Mor   s arxiver i historiador.

Ha escrit diverses monografies en què documenta una activitat marinera que, en el temps, es remunta a l'edat mitjana